

M.A. / II Sem.

A

BUDDHIST STUDIES— Paper BS-201 (B)
(Tibetan Language and Tibetan Buddhism)
(Admissions of 2009 and onwards)

Time : 3 hours

Maximum Marks : 70

(Write your Roll No. on the top immediately on receipt of this question paper.)

NOTE:— Answers may be written either in English or in Hindi; but the same medium should be used throughout the paper.

टिप्पणी:— इस प्रश्नपत्र का उत्तर अंग्रेजी या हिन्दी किसी एक भाषा में दीजिए; लेकिन सभी उत्तरों का माध्यम एक ही होना चाहिए।

Attempt all five questions. All questions carry equal marks.

सभी पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. (a) How many consonants and vowels are there in Tibetan script? Give examples.

तिब्बती लिपि में कितने स्वर एवं व्यञ्जन हैं? उदाहरण दीजिए।

(b) What is མི་ཐོ་མོ། ? Explain the following verse with appropriate example:

མི་ཐོ་མོ། क्या है? निम्नलिखित पद की उपयुक्त उदाहरण सहित व्याख्या कीजिए:

མི་ཐོ་མོ་ཚ་མེ་ར་ལ་གྱེ། ད་ལ་སྐྱི་གང་གི། འ་དང་མཐའ་མེད་འི་དང་ཡི།

Or (अथवा)

(a) What is རྗེས་འཇུག་དང་ཡང་འཇུག ? Explain it with suitable examples.

རྗེས་འཇུག་དང་ཡང་འཇུག་ क्या है? उपयुक्त उदाहरण सहित व्याख्या कीजिए।

(b) What do you understand by ལ་དོར། ? Write ten suitable sentences.

ལ་དོར་ से आपका क्या तात्पर्य है? दस उपयुक्त वाक्य लिखिए।

2. Explain any *ten* of the given conceptual terms in your own language:

प्रदत्त किन्हीं दस पारिभाषिक शब्दावलयों की अपने भाषा में व्याख्या कीजिए:

རྩོམ་པའི་སྐབས་ལ། རེ་བཞིན་གཤེགས་པ། རྩོམ་པ། དགོ་བ། རྩོག་པ། རྩོམ་པའི་སྐབས་ལ།
 རྩོག་པ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ།
 རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ།
 རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ། རྩོག་པ།

3. Write a composition on any *one* of the following in Tibetan Language:

निम्नलिखित में से किसी एक पर तिब्बती भाषा में निबन्ध लिखिए:

1. རྩོག་པའི་སྐབས་ལ།
 2. རྩོག་པའི་སྐབས་ལ།

4. Translate the following passage into Hindi or English:

निम्नलिखित पद्यांश का हिन्दी अथवा अंग्रेजी में अनुवाद कीजिए:

རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ།
 རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ།
 རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ།
 རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ། རྩོག་པའི་སྐབས་ལ།

5. Give a brief historical background on the origin and development of Buddhism in Tibet.

तिब्बत में बौद्ध धर्म के विकास एवं उद्भव की संक्षिप्त ऐतिहासिक पृष्ठभूमि दीजिए।

Or (अथवा)

Who was Thonmi Sambhota? What was his contribution towards evolution of Tibetan Script?

थोन्मी संभोट कौन थे? तिब्बती भाषा के उद्भव के प्रति उनका क्या योगदान था?